

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 408/2018-28

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 15. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Sergeja Kohuta prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Ladislavom Ščurym, advokátska kancelária, Mierová 1725, Čadca, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 116/2009 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 116/2009 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadosťučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Čadca p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 585,75 € (slovom päťstoosemdesiatpäť eur a sedemdesiatpäť centov), ktorú je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť na účet jeho advokáta JUDr. Ladislava Ščuryho, advokátska kancelária, Mierová 1725, Čadca, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. II. ÚS 408/2018-8 z 5. septembra 2018 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 116/2009 v období po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia veci vo veci samej, keď však nedošlo k právoplatnému rozhodnutiu o trovách konania.

2. Z obsahu sťažnosti najmä vyplynulo:

«... Okresný súd v Čadci dňa 9.6.2015 vydal rozsudok vo veci vedenej na OS Čadca pod č. 6C/116/2009-319, na základe ktorého návrh navrhovateľa zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Na moje odvolanie ako sťažovateľa voči trovám konania KS v Žiline uznesením č. 10Co/690/2015-33 zo dňa 31.5.2016 zrušil vyššie uvedený rozsudok OS Čadca vo výroku o trovách konania a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Keďže OS v Čadci dlhodobo nerozhodoval o trovách konania (6 mesiacov), napriek tomu, že mu ich KS v Žiline vrátil na ďalšie konanie, tak som ako sťažovateľ podal urgenciu

zo dňa 29.11.2016 na OS Čadca. Aj napriek prvej urgencii o trovách konania rozhodované nebolo, preto som dňa 22.5.2017 (za ďalších 6 mesiacov) podal ďalšiu urgenciu, ktorou som žiadal o vydanie rozhodnutia o náhrade trov konania. Ani po zaslaní druhej urgencie súd nevydal rozhodnutie o trovách konania a preto som následne (za ďalšie 3 mesiace) podal už sťažnosť na prieťahy v konaní vo veci trov konania, ktoré som podal osobne dňa 31.8.2017 na OS Čadca.

Až po doručení vyššie uvedených troch urgencií vydal OS Čadca uznesenie č. 6C/116/2009-344 zo dňa 4.10.2017, na základe ktorého mi ako žalovanému priznal náhradu trov konania voči žalobcom v rade 1/ a 2/ v rozsahu 100 %, o ktorej výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Zároveň v rovnaký deň 4.10.2017 o sťažnosti na prieťahy v konaní rozhodla predsedníčka OS Čadca JUDr. Adriána Pytliaková, PhD., ktorá rozhodla, že moju sťažnosť na prieťahy v konaní považuje za dôvodnú.

Aj napriek tomu, že OS Čadca samosudkyňou vydal vyššie uvedené uznesenie o trovách, v ktorých rozhodol, že po právoplatnosti tohto uznesenia rozhodne o výške trov vyšší súdny úradník, tak o týchto opäť rozhodované nebolo a preto som osobne dňa 26.2.2018 (takmer za 5 mesiacov) podal na OS v Čadci sťažnosť na neprimeranú dĺžku vydania rozhodnutia o výške náhrady trov konania.

Keďže vo veci výšky náhrady trov konania doposiaľ rozhodnuté nebolo, teda ku dňu spisovania tejto žiadosti dňa 20.6.2018, tak mám za to, že opäť uplynuli ďalšie 4 mesiace, v ktorých dochádza k prieťahom v konaní. Podľa môjho názoru je vec veľmi jednoduchá, keď môj právny zástupca zaslal riadne vyčíslenie trov konania spolu so všetkými prílohami, najmä osvedčením o registrácii o DPH, a preto súd toto vyčíslenie trov konania iba odkontroluje a môže vydať samostatné uznesenie o trovách konania. Súd však ani takýto jednoduchý úkon (kontrola výšky trov právneho zastúpenia) doposiaľ nevykonal a nerozhodol o výške trov konania.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti je zrejmé, že Okresný súd v Čadci už iba o trovách konania rozhoduje viac ako 2 roky, pričom tieto doteraz rozhodnuté neboli a nebola ustálená najmä ich výška, čím jednoznačne dochádza k zbytočným prieťahom v konaní podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prerokovanie veci v primeranej lehote

podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/116/2009...

Trovy konania upravuje ust. § 262 ods. 2 CSP, v zmysle ktorého súd rozhodne o výške náhrady trov konania po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník, preto som položil otázku na Ministerstvo spravodlivosti SR (na webejustice.gov), v akej lehote by mal súd po skončení konania rozhodnúť? Bola mi podaná odpoveď, ktorú citujem: „Lehoty sa v ustanoveniach CSP vyskytujú len výnimočne a ak nie sú výslovne upravené, súd zákonnú lehotu nemá a určenie lehoty mu zveruje do práva s ohľadom na efektívnosť a hospodárnosť konania /čl. 10. CSP/. Lehota, v rámci ktorej by mala úspešná strana preukázať a odôvodniť svoje výdavky, a ani lehota na rozhodnutie o výške náhrady trov konania nie sú zákonom ustanovené (komentár z ASPI k ust. § 262 ods. 2 CSP).“ Preto som opäť požiadal MS SR o zodpovedanie otázky, čo znamená pojem bezodkladne? Používa sa to na mnohých miestach v nových procesných kódexoch, pričom odpoveď MS SR na [webe justice.gov](http://webejustice.gov) je nasledovná: „Pojem bezodkladne je potrebné interpretovať vo význame „ihneď“. Bližší výklad pojmu bezodkladne možno vyvodiť z bohatej rozhodovacej činnosti NS SR a ÚS SR. Aj v prípade, ak v CSP nie je ustanovená lehota na rozhodnutie alebo vykonanie procesného úkonu, mal by súd konať bezodkladne, ak je to objektívne možné. (napr. nález ÚS SR sp. zn. III. ÚS 135/09, I. ÚS 251/2015, I. ÚS 381/2015). K pojmu ihneď zaujali stanovisko aj ďalšie právne zdroje z právnej teórie, napr. Ovečková. O. Určenie lehoty všeobecným spôsobom (legislatívne, výkladové a aplikačné problémy) alebo Bulletin slovenskej advokácie, 2014, ročník 20, str. 32 až 40.

... Na základe vyššie uvedeného chcem poukázať na celkovú dĺžku rozhodovania o výške trov konania, o ktorých súd aj napriek tomu, že sa jedná o jednoduchý úkon, nerozhodol viac ako 2 roky.

Vzhľadom na nečinnosť súdu som podal priamo do spisu samosudkyni urgencie, a keďže tieto ostali bez odozvy, tak som poslal i sťažnosť predsedníčke Okresného súdu Čadca dňa 31.8.2017 na prietahy v konaní, na ktorú mi predsedníčka súdu odpovedala upovedomením o spôsobe vybavenia sťažnosti zo dňa 4.10.2017, v ktorom skonštatovala, že s poukazom na uvedený postup súdu dospela k záveru, že moja sťažnosť na prietahy v konaní je dôvodná.

Aj napriek tomu, že som predsedníčke súdu opätovne doručil osobne dňa 26.2.2018 sťažnosť a to priamo k jej rukám zo dňa 19.2.2018, tak ani samotná predsedníčka súdu mi takmer do 4 mesiacov ku dnešnému dňu na túto neodpovedala a ani mi nebolo doručené rozhodnutie o výške trov konania.

Tak ako som to uvádzal v doterajšom priebehu sťažnosti, mám za to, že Okresný súd Čadca o trovách konania nerozhodol v primeranej a prijateľnej lehote, keď o týchto rozhoduje viac ako 2 roky a preto túto dĺžku rozhodovania o trovách konania označujem ako prieťahy v konaní, a práve z tohto dôvodu podávam túto sťažnosť, nakoľko bolo porušené moje právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo na verejné prerokovanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Nejedná sa pritom o zložitú vec a ja ako účastník konania som súdu súčinný, nakoľko vec neustále urgujem, pričom podľa môjho názoru sa jedná o jednoduchý úkon, ktorý súd môže vydať od stola v primeranej lehote. Aj napriek viacerým urgenciám a sťažnostiam sa neviem domôcť môjho práva na súdne rozhodnutie o trovách konania. Vzhľadom na doterajšiu dĺžku trvania konania - 9 rokov, a aj skutočnosť, že konanie do dnešného dňa nebolo právoplatne skončené čo do trov konania, domáham sa aj priznania primeraného finančného zadostučinenia. Poukazujem na skutočnosť, že stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzam pre dĺžku doterajšieho konania, má nepriaznivý vplyv na moju psychiku, pričom ako strana konania nemám reálnu možnosť ovplyvniť dĺžku prebiehajúceho konania o trovách konania, čo vo mne vyvoláva pocit bezmocnosti a to aj pri uplatňovaní mojich práv.

Som presvedčený, že za týchto okolností sa vyžaduje nielen vyslovenie porušenia práva a príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základných práv sťažovateľa, ale aj priznanie primeraného finančného zadostučinenia ako prostriedku na dovŕšenie ochrany porušovaných základných práv mňa sťažovateľa. Z týchto dôvodov považujem za primerané finančné zadostučinenie sumu vo výške 1.500,- €.

... Cieľom finančného zadostučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva, preto požadujem i finančné zadostučinenie o výške 1.500 €.

... V súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. „zákon o ústavnom súde“ súhlasím s tým, aby Ústavný súd SR upustil od ústneho pojednávania za prítomnosti účastníka konania a jeho právneho zástupcu.

... Na základe vyššie uvedených skutočností navrhujem, aby Ústavný súd Slovenskej republiky vo veci rozhodol vydaním ústavného nálezu. Z tohto dôvodu úctivo navrhujem Ústavnému súdu SR, aby vydal nasledovný nález:

Základné právo [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/116/2009 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ]... finančné zadosťučinenie vo výške 1.500,- € ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je povinný zaplatiť porušovateľ do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.

Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 390,50 € za 2 úkony právnej pomoci... s tým, že trovy konania žiadam, aby porušovateľ zaplatil priamo na účet právneho zástupcu JUDr. Ladislava Ščuryho... do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.»

3. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: okresný súd, zastúpený jeho predsedníčkou, listom sp. zn. 1 SprV 155/18 z 19. septembra 2018 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k vyjadreniu okresného súdu z 3. októbra 2018.

3.1 Predsedníčka okresného súdu vo svojom vyjadrení uviedla:

„Vo veci bol vyhlásený rozsudok dňa 9.6.2015, na základe ktorého bol návrh navrhovateľa zamietnutý a súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Sťažovateľ podal voči trovám konania odvolanie, pričom odvolací súd uznesením č. 10Co/690/2015 zo dňa 31.5.2016 zrušil predmetný rozsudok vo výroku o trovách konania a vec vrátil na ďalšie konanie. Uznesením zo dňa 4.10.2017 boli sťažovateľovi priznané trovy konania v rozsahu 100%, o ktorej výške bolo rozhodnuté uznesením zo dňa 3.7.2018.

Súhlasím, aby ústavný súd upustil od verejného ústneho pojednávania a súhlasím s upustením od neho.“

3.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom podaní k uvedenému vyjadreniu okresného súdu uviedol:

„... Na úvod uvádzam, že v plnom rozsahu zotrávam na podanej ústavnej sťažnosti, pričom ani vyjadrenie OS v Čadci k podanej ústavnej sťažnosti nevyvrátilo uvedenými argumentmi porušenie môjho základného ľudského práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru postupom Okresného súdu v Čadci v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/116/2009 týkajúca sa časti o rozhodovaní o trovách konania.

Tak ako to uvádzam vo svojej ústavnej sťažnosti. Okresný súd Čadca o trovách konania rozhoduje už takmer tri roky, pričom jeho rozhodnutia sú vždy účelovo vydávané po tom, čo podávam sťažnosti v predmetnej veci tak predsedníčke OS Čadca ako i Ústavnému súdu SR. Z uvedeného postupu je zrejmá účelovosť konania o trovách, ktorá sa iba potvrdila v predmetnej veci, keď po tom, čo vyzval v predmetnej veci Váš Ústavný súd SR na zaslanie spisu, ktorý Vám bol zasielaný z OS Čadca dňa 19.9.2018, tak mi v rovnaký deň bola doručená elektronická správa, ktorej prílohou bolo uznesenie o trovách konania, ktoré vraj spísal vyšší súdny úradník už dňa 3.7.2018, teda pred 2,5 mesiacmi pred tým, ako mi bolo uvedené rozhodnutie elektronicky zaslané. Na preukázanie uvedených skutočností zasielam notifikáciu o doručení zo dňa 19.9.2018, pričom rozhodnutie som si prevzal dňa 24.9.2018 ako i samotné uznesenie o trovách konania, voči ktorému som podal sťažnosť z 2 dôvodov a to, že mi ako sťažovateľovi neboli priznané trovy konania za oboch právnych zástupcov, pričom som žiadal iba o úhradu jednému z nich podľa § 263 ods. 2 CSP a to JUDr. Ladislavovi Ščurymu a zároveň som ako druhý dôvod uviedol, že namietam niektoré nepriznané úkony právnej pomoci...

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti ani v prípise Okresného súdu Čadca zo dňa 19.9.2018 uvedené skutočnosti neodstránili porušenie základných ľudských práv u mňa ako sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 1 ods. 1 Dohovoru a preto

žiadam, aby Ústavný súd SR v plnom rozsahu vyhovel mojej ústavnej sťažnosti, pričom navrhujem, aby bez verejného ústneho pojednávania vydal nasledovný nález:

Základné právo [REDAKOVANÉ]... na prerokovanie bez zbytočných prietahov podľa 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 6C/116/2009 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva [REDAKOVANÉ]... finančné zadosťučinenie vo výške 1.500,- € ako náhradu nemajetkovej ujmy, ktoré je povinný zaplatiť porušovateľ do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.

Porušovateľ je povinný zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov konania pozostávajúcu z trov právneho zastúpenia vo výške 585,75 € za 3 úkony právnej pomoci: prevzatie, príprava zastúpenia zo dňa 20.6.2018, podanie sťažnosti zo dňa 20.6.2018, vyjadrenie k vyjadreniu OS Čadca zo dňa 3.10.2018, pričom 1 úkon právnej pomoci predstavuje sumu 195,25 € (á 153,50 € + 9,21 € režijný paušál + 32,54 € /20 % DPH/) s tým, že trovy konania žiadam, aby porušovateľ zaplatil priamo na účet právneho zástupcu JUDr. Ladislava Ščuryho... do 2 mesiacov od právoplatnosti nálezu Ústavného súdu.“

4. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

II.

5. Z obsahu sťažnosti a k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil takýto priebeh a stav konania vedeného na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 6 C 116/2009 v období po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia veci vo veci samej, keď však nedošlo k právoplatnému rozhodnutiu o trovách konania:

Dňa 9. júna 2015 okresný súd vydal rozsudok vo veci samej pod č. k. 6 C 116/2009-319, na základe ktorého návrh [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o vrátenie daru vo výške 5 842,13 € s prísl. zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť vo veci samej 30. septembra 2015.

Dňa 28. septembra 2015 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa proti uvedenému rozsudku, a to v časti týkajúcej sa trov konania.

Dňa 30. októbra 2015 bolo odvolanie sťažovateľa doručené právnomu zástupcovi navrhovateľov na vyjadrenie.

Dňa 6. novembra 2015 sa navrhovatelia písomne vyjadrili k odvolaniu sťažovateľa.

Dňa 20. novembra 2015 bol spis predložený Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“), aby rozhodol o odvolaní sťažovateľa.

Dňa 31. mája 2016 krajský súd uznesením č. k. 10 Co 690/2015-333 zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o trovách konania a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 1. júla 2016 bol spis vrátený okresnému súdu.

Dňa 23. mája 2017 bola okresnému súdu doručená „posledná urgencia“ sťažovateľa „o vydanie rozhodnutia o náhrade trov konania“.

Dňa 4. októbra 2017 okresný súd uznesením č. k. 6 C 116/2009-344 priznal sťažovateľovi „náhradu trov konania voči žalobcom v rade 1) a 2) v rozsahu 100 %, o ktorej výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník“. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť 25. októbra 2017.

Dňa 22. novembra 2017 bolo okresnému súdu doručené vyčíslenie trov konania sťažovateľom.

Dňa 26. februára 2018 bola okresnému súdu doručená sťažnosť sťažovateľa na zbytočné priesťahy v konaní pri rozhodovaní o trovách konania v napadnutom konaní.

Dňa 3. júla 2018 okresný súd uznesením č. k. 6 C 116/2009-350 zaviazal navrhovateľov uhradiť sťažovateľovi trovy konania v celkovej sume 2 467,88 € na účet jeho právneho zástupcu.

III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

7. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 116/2009 v období po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, keď však nedošlo k právoplatnému rozhodnutiu o trovách konania, dochádza k porušovaniu základného práva sťažovateľa (ako odporcu) na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade „práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov“ garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o „právo na prejednanie veci v primeranej lehote“, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03).

9. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti konštantne vychádza z názoru, že účelom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu (napr. II. ÚS 26/95).

10. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESĽP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

10.1 Pokiaľ ide o kritérium zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že dĺžka tohto rozhodovania o trovách konania rozhodne nebola závislá od zložitosti veci. Napokon skutočnosť, že by napadnutá vec bola fakticky alebo právne zložitá, netvrdila ani predsedníčka okresného.

10.2 Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v preskúvanom konaní, ústavný súd nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jeho ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní k zbytočným prietahom.

10.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu v predmetnej veci a predovšetkým konštatuje, že okresný súd bol v napadnutom konaní bez akýchkoľvek zákonných alebo iných relevantných dôvodov nečinný v období od 1. júla 2016 do 4. októbra 2017 (jeden rok a dva mesiace) a od 22. novembra 2017 do 3. júla 2018 (sedem mesiacov).

Uvedená nečinnosť okresného súdu nie je ničím ospravedliteľná, pretože počas viac ako jeden a pol roka okresný súd nevykonával vo veci úkony, ktoré mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ ako odporca v predmetnej veci počas

súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v citovanom článku ústavy (pozri napr. I. ÚS 41/02). K uvedenej nečinnosti, a teda k zbytočným priet'ahom, pritom nedošlo v dôsledku zložitosti veci a ani správania účastníkov, ale v dôsledku postupu súdu. Ústava v čl. 48 ods. 2 pritom zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie veci – a teda vykonanie spravodlivosti – bez zbytočných priet'ahov.

Vzhľadom na uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie práva s'ťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a v čl. 6 ods. 1 dohovoru tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 1.

11. Vzhľadom na to, že okresný súd 3. júla 2018 uznesením č. k. 6 C 116/2009-350 o predmetných trovách konania rozhodol, neprichádzalo do úvahy v okolnostiach danej veci rozhodnutie podľa § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto o pôvodnom návrhu s'ťažovateľa, aby prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných priet'ahov rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

12. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

S'ťažovateľ požadoval priznať aj finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €, pričom poukázal *„na skutočnosť, že stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádzam pre dĺžku doterajšieho konania, má nepriaznivý vplyv na moju psychiku, pričom ako strana konania nemám reálnu možnosť ovplyvniť dĺžku prebiehajúceho konania o trovách konania, čo vo mne vyvoláva pocit bezmocnosti a to aj pri uplatňovaní mojich práv“*.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k záveru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru nie je dostatočným zadosťučinením pre s'ťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti, s prihliadnutím na všetky okolnosti zisteného porušenia práv s'ťažovateľa považuje za primerané vo výške 500 €. Ústavný súd pritom prihliadol aj na povahu veci, teda na to, že zbytočné priet'ahy vznikli pri rozhodovaní o trovách konania, a nie pri rozhodovaní vo veci samej, ale aj na to, že cieľom primeraného

finančného zadost'učinenia je zmiernenie nemajetkovej ujmy, nie prípadná náhrada škody (napr. II. ÚS 67/03).

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia v bode 2.

13. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom za tri úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti z 20. júna 2018 a písomné stanovisko k vyjadreniu okresného súdu z 3. októbra 2018). Za tri úkony vykonané v roku 2018 patrí odmena v sume trikrát po 153,50 € a režijný paušál v sume trikrát po 9,21 € (v zmysle § 1 ods. 3 a § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov), preto trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú sumu 488,13 €, ku ktorej bolo treba pripočítať 20 % DPH, teda sumu 97,62 €, t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 585,75 €.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto rozhodnutia.

14. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. novembra 2018